

Second B.A.M.S. (2010)/(2017)/Third B.A.M.S. (2012)
Examination, Summer - 2021
ROGA NIDAN EVAM VIKRITI VIGYAN - I
(Third BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/2017
Old/New Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) **Use a common answerbook for all sections.**

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]
Short answer question (any five out of six) :
- a) दोषांचे 'कोष्ठातुन शाखागमन' कारणे लिहा.
Write causes of dosha from 'Koshtha to Shakhagaman'.
 - b) आमाची व्याख्या व सामान्य लक्षणो.
Write definition and samanya lakshana of Aama.
 - c) 'शॉक' वर्णन करा.
Explain Shock.
 - d) साध्यसाध्यत्व - प्रकार व महत्त्व.
Types and importance of Sadhyasadhyatwa.

e) पित्तप्रकोपक लक्षणो.

Pittaprakopak Lakshanas.

f) नैसर्गिक व अभ्यासज व्याधीक्षमत्व भेद वर्णन करा.

Explain difference between natural and artificial immunity.

2. लघूत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

a) व्याधी व लक्षण भेद स्पष्ट करा.

Write difference between vyadhi and lakshana.

b) 'सेल इंज्युरी' व 'सेल अॅडाप्टेशन' वर्णन करा.

Explain cell injury and cell adaptation.

c) सप्तविध व्याधी वर्णन करा.

Describe saptavidha vyadhi.

d) अष्टविध परीक्षा.

Ashtavidha pariksha

e) सी.टी. स्कॅन व एम. आर. आय. संक्षेप वर्णन करा.

Describe CT-scan and M.R.I in short.

f) अरिष्ट-व्याख्या, प्रकार व महत्त्व लिहा.

Write definition, types and importance of Arishta,

g) रक्तवह स्रोतस-मूलस्थान, दुष्टीहेतु दुष्टी लक्षणो वर्णन करा.

Describe Mulsthan, Dushtihetu, Dusti lakshana of Raktavaha Shrotas.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

a) षट्क्रियाकाल व त्याचे महत्त्व विस्ताराने लिहा.

Describe Shatkriyakala and its importance.

b) 'व्याधीक्षमत्व' वर्णन विस्तृतपणे लिहा.

Describe in detail 'Vyadhikshmatva'

c) संप्राप्ती व्याख्या, पर्याय नाव, प्रकार व महत्त्व स्पष्ट करून संप्राप्ती घटक वर्णन करा.

Explain definition, synonyms, types and importance of samprapti and also describe samprapti ghataka.

d) मज्जावह स्रोतस-मूलस्थान, दुष्टीहेतु, दुष्टी लक्षणे सांगून या स्रोतसाचे रूग्णपरीक्षण व प्रयोगशाळेय परीक्षण स्पष्ट करा.

Write Mulsthan, Dushtihetu, Dushti, Lakshana of Majjavaha srotas with its clinical and laboratory examination methods.

Second B.A.M.S. (2010) / Third B.A.M.S. (2012)

Examination, Summer - 2021

ROGA NIDAN - II

(Third BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/Old/New Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answerbook for **all** sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six) :

a) हिक्का व्याधी प्रकार लिहा.

Write types of Hikka Vyadhi.

b) शोध् व्यधी-हेतु व भेद लिहा.

Write Hetu and types of Shodha Vyadhi.

c) कुष्ठ व विसर्प भेद स्पष्ट करा.

Write difference between Kushtha and Visarpa.

- d) आमवात, वातरक्त भेद स्पष्ट करा.

Write difference between Aamvata and Vatrakta.

- e) प्रमेह व्याधी दोष दुष्य संग्रह लिहा.

Write Dosh dushya sangraha of Prameha Vyadhi.

- f) रक्तपित्त व्याधी व्याख्या व प्रकार लिहा.

Write definition and type of 'Raktpitta Vyadhi'.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

- a) हृद्रोग व्याख्या, संप्राप्ती व सामान्य लक्षणे वर्णन करा.

Write definition, samprapti and samanya lakshana of Hridroga.

- b) 'संधीशूल' आयुर्वेद व अर्वाचीननुसार व्यवच्छेद करा.

Differentiate 'sandhishool' according to Ayurved and modern science.

- c) कुष्ठ व्याधीचे दुष्य व महाकुष्ठाचे प्रकार लिहा.

Write Dushya of Kushtha vyadhi and types of Mahakushtha vyadhi.

- d) रूद्धपथकामला हेतु, संप्राप्ती व लक्षण लिहा.

Write hetu, samprapti and lakshana of Ruddhpath Kamala.

- e) प्रवाहिका व ग्रहणी व्याधी व्यवच्छेद करा.

Differentiate Pravahika and Grahini vyadhi.

- f) मूत्राघात आणि मूत्रकृच्छ व्याधी व्यवच्छेद करा.

Differentiate Mutraghata and Mutrakrichha vyadhi.

- g) परिणामशूल व्याधी हेतु व लक्षणे लिहा.

Write Hetu and lakshan of Parinamshool vyadhi.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- a) जलोदर व्याधीचे निदानपंचक वर्णन करून तत्संबंधी रूग्णपरीक्षण व उदरगत जलाचे प्रयोगशालेय परीक्षण लिहा.

Write Nidanpanchak and clinical examination of Jalodar Vyadhi and describe ascitic fluid examination.

- b) गृध्रसी व्याधीचे हेतु, संप्राप्ती व भेदानुसार लक्षणे लिहून रूग्ण परीक्षण वर्णन करा.

Explain lakshanas according to hetu, samprapti, types and clinical examination of Ghridrasi Vyadhi.

- c) 'कास व्याधी' निदानपंचक वर्णन करून रूग्णपरीक्षण व प्रयोगशालेय परीक्षण वर्णन करा.

Write Nidanpanchak, clinical examination and laboratory examination of 'Kasa Vyadhi'.

- d) पांडुव्याधीचे निदानपंचक वर्णन करून अर्वाचीननुसार भेद व प्रयोगशालेय परीक्षण लिहा.

Write Nidanpanchak of panduwyadhi and also explain its types and laboratory examination according to modern aspect.

**Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Summer - 2021
DRAVYAGUN VIGYAN - I
(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2017/2010/
Old/New Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)**

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All** questions are **compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answerbook for **all** sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six) :

- a) प्रभावजन्य कर्म स्पष्ट करा.

Explain the prabhavjanya karma.

- b) द्रव्यगुण शास्त्रातील सप्त पदार्थांचे थोडक्यात वर्णन करा.

Explain in brief Saptapadarth of Dravyaguna Shastra.

- c) व्यवायि व विकाशी कर्म स्पष्ट करा.

Explain vyavayi and vikasi karma.

- d) तृणपंचमूळाची द्रव्ये व गुणकर्म लिहा.

Write ingredients, Gunakarma of Trunapanchamool.

e) रस व विपाक भेद स्पष्ट करा.

Explain difference between rasa and vipak.

f) बुद्धी व संस्कार या गुणांना स्पष्ट करा.

Explain Buddhi and Samskara.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

a) ग्राही व स्तंभन द्रव्यातील फरक स्पष्ट करा.

Write the difference in between Grahi and Stambhan.

b) अम्लपंचक गणातील द्रव्य लिहा व त्या गुणाचे गुणकर्म लिहा.

Write the ingredients and Guna karma of amlapanchaka.

c) परादि गुणांचे चिकित्सेमधिल महत्व स्पष्ट करा.

Describe the significance of Paradi Guna in Chikitsa (Therapeutics).

d) विपाकांचे दोषधातुमलावरील कर्म लिहा.

Write the karma of vipaka in dosha-dhatu-mala.

e) सामान्य पचनक्रियेच्या अनुषंगाने मधुर व अम्ल अवस्थापाकाचे वर्णन करा.

Explain Madhur and Amla awasthapaka on the basis of the process of digestion.

f) वेदनास्थापन, मूत्रविरजनीय व तृप्तिघ्न या संज्ञा सोदाहरण स्पष्ट करा.

Explain the terms Vedanasthapana, Mutravirajaniya and Truptighna.

g) द्रव्यवीर्यवाद स्पष्ट करा.

Explain Dravyaviryavada.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) : [3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

a) वीर्य शब्दाची निरूक्ती, लक्षण, स्वरूप, प्रकार, विशिष्ट कर्म, वीर्योपलब्धी इ. मुद्याच्या आधारे सविस्तर वर्णन करा.

Write in detail Nirukti, Lakshana, Swaroop, Sankhya, Vishista karma, upalabdhi etc. of veerya.

b) खालीलपैकी कोणत्याही दोन निघण्टुचे कर्ता, काल, वर्ग संख्या व वैशिष्ट्ये लिहा.

1) राजनिघण्टु

2) धन्वंतरी निघण्टु

3) भावप्रकाश निघण्टु

Write the karta, kala, vargasankhya and special features of following two nighantu.

1) Raj nighantu

2) Dhanwantari nighantu

3) Bhavaprakash nighantu

c) कर्म शब्दाची निरूक्ती, लक्षण, स्वरूप लिहून विरेचनकर्म प्रकार व प्रक्रियेच्या अनुषंगाने सोदाहरण व सविस्तर स्पष्ट करा.

Write etimological derivation (Nirukti), definition, swaroop of karma. Explain in detail Virechana karma on the basis of its types and mode of action along with examples.

d) उत्पत्ती, लक्षण, गुण, कर्म, अतियोग, रसकर्मापवाद इत्यादी मुद्यांच्या आधारे कोणत्याही एका रसाचे सविस्तर वर्णन करा.

1) कटु

2) कषाय

Write in detail any one of the following rasa on the basis of utpatti, lakshan, guna, karma, atiyoga, rasakarmapavada etc.

1) Katu

2) Kashaya

Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Summer - 2021
DRAVYAGUN VIGYAN - II
**(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/2017/
Old/New Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)**

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All** questions are **compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answerbook for **all** sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six) :

- a) दंती, पलाश व लांगली या द्रव्यांचे लॅटिन नाव, फॅमिली व प्रयोज्यांग लिहा.

Write down the latin name, family and part used in Danti, Palash and Langali.

- b) 'कस्तुरी' या द्रव्याचे प्रकार व गुणकर्म लिहा.

Write the types and gunakarma of 'Kasturi'.

- c) वचा व कुमारी यांचे बाह्य उपयोग वर्णन करा.

Explain the uses of vacha and kumari as an external application.

d) धातकी या द्रव्याचे रसपंचक व दोषघ्नता लिहा.

Write the Rasapanchaka and doshaghata of Dhataki.

e) 'गुंजा' या द्रव्याचे प्रकार, रासायनिक संघटन व विषलक्षणे लिहा.

Write the types, chemical composition and toxic effects of gunja.

f) 'धत्तुर' या द्रव्याचे स्वरूप आकृतीसह वर्णन करून कल्प लिहा.

Write the external morphology of Dhatura with figure and give the formulations.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) : [6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

a) 'वंश' या द्रव्याचे उत्पत्तीस्थान, संग्रहण, रसपंचक, गुणकर्म व कल्प लिहा.

Write utpattisthan, sangrahan, rasapanchak, gunakarma and kalpa of 'vansha'.

b) सूत्र स्पष्ट करा 'गोक्षुरको मूत्रकृच्छानिलहराणाम्'.

Explain the sutra 'Gokshurako mutrakruchaanilaharanam'.

c) अशोकाचे गर्भाशयावरील कार्य स्पष्ट करा.

Explain the action of 'Ashoka' on uterus.

d) ब्राह्मी व ज्योतिष्मती यांच्या मेध्य कर्मातील फरक रसपंचकासह स्पष्ट करा.

Explain the difference of Medhya karma between Bramhi and Jyotishmati with rasapanchaka.

e) एरंड या द्रव्याचे पर्याय, प्रकार, व आमायिक प्रयोग लिहा.

Write the synonyms, types and amayik prayoga of Eranda.

f) 'चित्रक' या द्रव्याचे रसपंचक सांगून ग्राही कर्म स्पष्ट करा.

Write the rasapanchaka of 'Chitraka' and explain its grahi karma.

g) हरीतकीचे प्रकार सांगून रसायन कर्म स्पष्ट करा.

Write the types of Haritaki and explain its Rasayan karma.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- a) 'खदिर' या द्रव्याचे गण, कुल, शास्त्रीय नाव, स्वरूप, रसपंचक दोषघ्नता, रोगघ्नता इ. मुद्दयांच्या आधारे सविस्तर वर्णन करा.

Write in detail regarding 'Khadir' with respect to gana, kula, scientific name, botanical description, rasapanchak, doshaghna, rogaghna etc.

- b) 'यष्टीमधू' या द्रव्याचे गण, कुल, शास्त्रीय नाव, रसपंचक, दोषघ्नता रोगघ्नता इ. मुद्दयांच्या आधारे सविस्तर वर्णन करा.

Write in detail regarding 'Yashtimadhu' with the help of gana, kula, scientific name, rasapanchaka, doshaghna, rogaghna etc.

- c) प्रमेह या व्याधीवर कार्य करणाऱ्या तीन द्रव्यांची प्रमेहघ्नता रसपंचकाधारे सविस्तर वर्णन करा.

Write the antidiabetic activity of any three drugs on the basis of their rasapanchaka.

- d) खालील वनस्पतींची कर्मे स्पष्ट करा.

- कुटजाचे अतिसारघ्न कर्म
- गुडूचीचे ज्वरघ्न कर्म
- वासा चे रक्तपित्तघ्न कर्म

Explain the following actions of drugs :

- Atisaraghna action of kutaja
- Jwaraghna action of guduchi
- Raktapittaghna action of vasa

**Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Summer - 2021
RASASHASTRA EVUM BHAISHAJYA KALPANA - I
(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/2017/
Old/New Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)**

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answerbook for **all** sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six) :

- a) द्रावकगण परिभाषा व महत्व लिहा.
Write Paribhasha and Importance of Dravakgana.
- b) यंत्राची व्याख्या लिहून खल्वयंत्र वर्णन करा.
Define Yantra and Explain Khalwayantra.
- c) रसपर्पटी घटकद्रव्ये व निर्माण विधी लिहा.
Write ingredients and nirmanvidhi of Rasaparpati.

d) रत्न व ग्रह संबंध लिहा.

Write ratna and graha sambhandha (relation).

e) गंधक शोधण लिहा.

Write Gandhak Shodhana.

f) धातूचे सामान्य शोधन लिहा.

Write Samanya Shodhan of Dhatu.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

a) हिंगुल प्रकार व ग्राहयाग्राहयत्व लिहा.

Write types and grahyagrahytva of Hingul.

b) पुती लोहाचे वर्णन करा.

Describe Putiloha.

c) मुषा ची व्याख्या लिहून गोस्तनी मुषेचे आकृतीसह वर्णन करा.

Define Musha and describe gostani musha with diagram.

d) भस्मांच्या ग्रथोक्त तसेच आधुनिक मानक परिक्षांचे थोडक्यात वर्णन करा.

Describe textual and modern standardization test for Bhasma.

e) साधारण रसातील द्रव्यांची नावे लिहून कपर्दिकेचे पर्यायी नावे व उपयोग लिहा.

Write names of sadharan rasa dravya. Write synonyms and uses of kapardika.

f) हरतालाचे पर्याय, प्रकार व शोधन लिहा.

Write synonyms, types and shodhana of Haratala.

g) सुवर्णराज वंगेश्वर घटकद्रव्य व निर्माणविधी लिहा.

Write ingredients and nirmanvidhi of suwarnraj wangeshwar.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- a) कुपीपक्व रसायन म्हणजे काय? त्याचे प्रकार लिहून रससिंदूर निर्माणविधी, मात्रा व उपयोग वर्णन करा.

Describe kupipakva rasayana and types of kupipakva. Write in detail nirmanvidhi dosage and uses of Rasasindur.

- b) खालील कल्पांचे घटकद्रव्ये, मात्रा व उपयोग लिहा.

i) गर्भपालरस

ii) आनंदभैरव रस

iii) शंखवटी

Write the ingredients, dose, use of following kalpa :

i) Garbhapalras

ii) Anandbhairav ras

iii) Shankhvati

- c) धातु म्हणजे काय? धातुचे वर्गीकरण लिहून, लोहधातु शोधन, मारण, मात्रा व उपयोग लिहा.

What is dhatu? Write classification of dhatus. Describe in detail shodhana, marana dosage and uses of Loha dhatu.

- d) महारसांची नावे लिहून शिलाजीत चे पर्यायी नावे, ग्राहयाग्राहयत्व, शोधन, मारण व उपयोग वर्णन करा.

Write names of Maharas dravya. Write synonyms, grahygrahyatva, shodhana, marana and uses of Shilajit.

**Second B.A.M.S.(2010)/(2012)/(2017) Examination, Summer - 2021
RASASHASTRA EVUM BHAISHAJYA KALPANA - II
(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/2017
Old/New Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)**

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answerbook for **all** sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच): [5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six):

- a) सत्त्व कल्पना उदाहरणासह वर्णन करा.
Describe satva Kalpana along with example.
- b) निरूह व अनुवासन बस्ति निर्माण विधि लिहा.
Write the method of preparation of Niruha and Anuvasana Basti.
- c) नस्याचे प्रकार लिहून प्रधमन नस्य वर्णन करा.
Write the types of Nasya and describe Pradhman Nasya.

d) यवागू वर्णन करा.

Describe Yavagu.

e) स्नेहपाक प्रकार वर्णन करा.

Describe types of Snehapaka.

f) अर्क प्रकार लिहा.

Describe types of Arka.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

a) औषधी निर्माणशाळेतील कोणत्याही पाच आधुनिक उपकरणांची नावे व त्यांचा उपयोग लिहा.

Write the names and uses of any five modern instruments useful in Aushadhi Nirmanshala.

b) औषध व प्रसाधने कायदा, 1940 व अधिनियम, 1945 संदर्भात थोडक्यात माहिती लिहा.

Describe Drug and Cosmetics Act, 1940 and Rules, 1945 in brief.

c) लेप-व्याख्या व प्रकार लिहून लेप वापरासंदर्भात माहिती लिहा.

Define Lepa. Write its types and mode of application.

d) अर्जुन क्षीरपाक कल्पना, घटकद्रव्ये, निर्माणविधी व उपयोग लिहा.

Describe ingredients, nirmanvidhi and uses of Arjuna Kshirpaka.

e) हिम व फांट भेद वर्णन करा.

Describe difference between Hima and Phanta.

f) औषध सेवनकाल वर्णन करा.

Describe Aushadha sevankaala.

g) त्रिफळा गुग्गुळ कल्पाचे घटकद्रव्ये, निर्माणविधी व उपयोग लिहा.

Write ingredients, manufacturing process and uses of Triphala Guggula.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) : [3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- a) संधान-व्याख्या, प्रकार, सिद्धि लक्षणे लिहून द्राक्षारिष्ट या कल्पाचे घटकद्रव्ये, निर्माणविधी, मात्रा व उपयोग लिहा.

Write the definition, types, Siddhi lakshana of Sandhana and write the ingredients, manufacturing process, dose and uses of Draksharishta.

- b) भैषज्यकल्पनेचे आधारभूत सिद्धांत वर्णन करा.

Describe fundamental principles of Bhaishajaya Kalpana.

- c) मुखकल्पना सविस्तर वर्णन करा.

Describe Mukhakalpana.

- d) सविस्तर वर्णन करा :

i) गुडुची घन

ii) चित्रकादी वटी

iii) मुस्तादी प्रमथ्या

Describe in detail:

i) Guduchi Ghana

ii) Chittrakadi vati

iii) Mustadi Pramathya

Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Summer - 2021
CHARAKA SAMHITA (Purvardha)
(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/2017/
Old/New Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not write anything on the blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answerbook for **all** sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six) :

- a) युक्ति व्यपाश्रय चिकित्सा
Yuktivyapashraya Chikitsa
- b) एकादशरूप राजयक्ष्मा
Ekadasharupa Rajayakshma
- c) आहारविधिविधान
Aaharvidhividhan

d) निराग्नि स्वेद

Niragni Sweda

e) शुलनाशक यवागु

Shulanashaka Yavagu

f) रक्तज गुल्म

Raktaj Gulma

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

a) कुष्ठ हेतु आणि रूपे

Kushtha hetu and Rupa

b) 'संसर्जन क्रम'

Sansarjan Krama

c) 'विरुद्ध आहार'

Virudha Aahar

d) 'छाया -प्रभा भेद'

Chaya-Prabha Bheda

e) वेदना अधिष्ठान

Vedana Adhistan

f) स्रोतस व्याख्या व सामान्य दुष्टी हेतु व लक्षणे

Strotasa definition, Strotas samanya dusthi hetu and laxana

g) षड्विध चिकित्सा उपक्रम.

Shadavidha chikitsa Upakrama

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

a) ज्वर निदान-पूर्वरूप-रूप-सम्प्राप्ती-प्रकार वर्णन करा.

Write Jwar nidana -purvarupa-rupa-samprapti and types.

b) स्नेहन व्याख्या स्नेह प्रकार-अनुपान-स्नेह गुण-योग्य-अयोग्य, स्नेहन सम्यक-अतियोग-अयोग लक्षणो व स्नेह विचारणा लिहा.

Write definition of snehan, sneha types, anupan-sneha guna, yogya-ayogya, snehan samyak-atiyoga-ayoga lakshane and sneha-vicharana.

c) 'वमन विधि' पूर्वकर्म व पश्यात कर्मासहित वर्णन करा.

Write Vamana vidhi purvakarma and pashyatakarma.

d) स्रोतस संख्या - मुलस्थान-दुष्टी हेतु-दुष्टी लक्षणो वर्णन करा.

Write strotas sankhya (types)-mulasthana dusthihetu-dusthi laxana.

